

На основу члана 61. став 1. и члана 16. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02), члана 6. ст. 1. и 3. и члана 7. став 2. Закона о ваздухопловству БиХ ("Службени гласник БиХ", број 2/04), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК

О УСЛОВИМА И НАЧИНУ СТИЦАЊА, ИЗДАВАЊА, ОБНАВЉАЊА И ПРОДУЖАВАЊА ДОЗВОЛА И ОВЛАШТЕЊА ВАЗДУХОПЛОВНОМ ОСОБЉУ - ПИЛОТИМА АВИОНА

Подручје примјене

Члан 1.

Овим Правилником се прописују услови и начин стицања, издавања, обнављања и продужавања важења дозвола и овлаштења пилота авиона, програми за стручно оспособљивање, провјеру и утврђивање стручне способности и услови које морају испуњавати правна лица која обављају стручно оспособљивање пилота авиона.

Појмови

Члан 2.

Појмови који се употребљавају у овом Правилнику имају следеће значење:

- 1) *заједничке ваздухопловне власти (Joint Aviation Authorities - JAA)*; придружени орган Европске конференције за цивилно ваздухопловство (European Civil Aviation Conference - ECAC) састављене од представника органа надлежних за доношење прописа из области цивилног ваздухопловства држава чланица.
- 2) *држава чланица JAA (JAA Member States)*; држава која је потписница Споразума о развоју, прихватању и провођењу заједничких ваздухопловних прописа (Joint Aviation Regulations - JAR) који је закључен на Кипру, 11. септембра 1990. године.
- 3) *заједнички ваздухопловни прописи о издавању дозвола ваздухопловном особљу (Joint Aviation Regulations - Flight Crew Licensing - JAR FCL)*; скуп ваздухопловних прописа о условима и начину стицања дозвола и овлаштења чланова летачке посаде. JAR FCL 1 садржи прописе о издавању дозвола члановима летачке посаде - пилотима авиона.
- 4) *надлежни органи (Authorites)*; органи у чијој су надлежности управни и стручни послови из области ваздушног саобраћаја у Босни и Херцеговини су: Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ, Федерална дирекција за цивилну авијацију, Дирекција за цивилну ваздушну пловидбу РС, (у даљем тексту: БХ ДЦА, ФЕД ЦАД, РС ЦАД)
- 5) *дозвола пилота авиона (pilot licence - airplane)*; документ на основу кога се имаоцу дозвољава обављање послова члана летачке посаде у пилотској кабини авиона у складу са овлаштењима из дозволе и у зависности од врсте дозволе коју има лац посједује.
- 6) *органација за летачку обуку (Flight Training Organisation - FTO)*; правно лице, овлаштено за провођење стручног оспособљавања за стицање пилотских дозвола и овлаштења.
- 7) *органација за оспособљивање за тип (Type Rating Training Organisation - TRTO)*; правно лице, овлаштено за провођење стручног оспособљивања за стицање овлаштења за тип.

Дозволе и овлаштења

Члан 3.

- 1) Дозволе и овлаштења пилоти авиона стичу, продужавају или обнављају у складу с одредбама овога Правилника.
- 2) Услови и начини стицања, издавања, обнављања и продужавања важења дозволе и овлаштења пилота авиона дати су у Секцији 1 JAR FCL 1а Прихватљиви начини испуњења (AMC) и Приручник са тумачењима и објашњењем у Секцији 2 JAR FCL 1.

3) Прописи ЈАА, ЈАА Administrative and Guidance Material, Section Five: Personnel Licensing и захтјеви осталих ЈАР на које упућују одредбе овог правилника, примјењиваће се као препоручена пракса до доношења прописа или инструкција која ће регулисати ту материју.

Стручно оспособљавање

Члан 4.

- 1) Стручно оспособљавање чланова летачке посаде - пилота авиона могу обављати организације за летачку обуку (FTO) и организације за оспособљавање за тип (TRTO) које испуњавају прописане услове и које овласти надлежни орган.
- 2) Организације за летачку обуку (FTO) за стицање пилотских дозвола Организације за оспособљавање за тип (TRTO) морају испуњавати услове из ЈАР FCL 1 Секција 1 и 2.

Програми за стручно оспособљавање

Члан 5.

- 1) Стручно оспособљавање за стицање дозвола, овлаштења и посебних овлаштења обавља се према програмима које одобри надлежни орган.
- 2) Организације за летачку обуку (FTO) и организације за оспособљавање за тип (TRTO) дужне су утврдити и направити програме из става (1) овога члана у складу са програмима из Секције 2 ЈАР FCL 1- Прихватљиви начини испуњења (АМС) и Приручником с тумачењем и објашњењима (IEM).
- 3) За измјену или допуну одобреног програма потребна је сагласност надлежног органа.
- 4) Организација за летачку обуку (FTO) односно организације за оспособљавање за тип (TRTO) није дужна обавијестити надлежни орган о мањим промјенама у одобреном програму за обуку које се односе на дневне операције, у складу с одредбама овога Правилника.

Тумачење

Члан 6.

У случају нејасноћа, различитог тумачења или измјена и допуна одредаба из ЈАР FCL 1 Секција 1 и Секција 2 овога Правилника користити ће се изворни пропис ЈАР FCL 1 на енглеском језику.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 7.

- 1) Правилник о стручној спреми, испитима и дозволама за рад чланова посаде ваздухоплова ("Службени лист СФРЈ", број 2/80) и Правилник о условима које мора испуњавати школа или школски центар за обуку ваздухопловног особља ("Службени лист СФРЈ", број 72/91) у дијелу који се односи на материју регулисану овим Правилником, остају на снази и након ступања на снагу овога Правилника.
- 2) Примјена прописа из става 1. овог члана трајаће у периоду од 12 мјесеци, и примјењиваће се пропис који је повољнији за подносиоца захтјева.
- 3) Након периода из става 2. овог правилника, за свако одступање од примјене овог Правилника биће потребна посебна сагласност Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине за наредни период од 24 мјесеца
- 4) Након истека периода из претходног става овог члана Правилник о стручној спреми, испитима и дозволама за рад чланова посаде ваздухоплова ("Службени лист СФРЈ", број 2/80) и Правилник о условима које мора испуњавати школа или школски центар за обуку ваздухопловног особља ("Службени лист СФРЈ", број 72/91) у дијелу који се односи на материју регулисану овим Правилником, ће се у потпуности ставити ван снаге.

Члан 8.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ"

Правилник објавити у службеним гласилима ентитета.

Преводи JAR FCL 1 биће накнадно објављени у публикацији Дирекције за цивилно ваздухопловство БиХ.

Број 02-292.6-1252/04
23. септембра 2004.године
Сарајево

Генерални директор
Борђе Ратковица, с. р.